

w sprawie oceny programowej kierunku język niemiecki i komunikacja w biznesie prowadzonego na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku język niemiecki i komunikacja w biznesie prowadzonego na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu nie w pełni umożliwia studentom kierunku język niemiecki i komunikacja w biznesie osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
 - 10 polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Koncepcja kształcenia nie wskazuje zamkniętego katalogu zawodów, do wykonywania których w sposób celowy przygotowuje program studiów realizowany na kierunku i nie uwzględnia postępu w obszarach działalności zawodowej w tych zawodach.

Koncepcja kształcenia na kierunku język niemiecki i komunikacja w biznesie nieprecyzyjnie definiuje cele kształcenia, wskazując przede wszystkim na budowanie wysokich kompetencji w zakresie języka niemieckiego, w tym języków branżowych (język ekonomii, administracji, prawniczy, techniczny) oraz drugiego języka nowożytnego (język angielski biznesowy) i ich kluczową rolę na rynku pracy. Tak zdefiniowana koncepcja kształcenia odpowiada potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego, które poszukuje pracowników o wysokich

kompetencjach językowych i jednocześnie koncepcja ta opiera się na przekonaniu, że są one wystarczające do wykonywania większości zawodów, jeśli tylko wiązą się one z koniecznością lub możliwością wykorzystania znajomości języka obcego, przerzucając jednocześnie na przyszłych pracodawców przygotowanie do wykonywania pracy zawodowej. Tak zdefiniowana koncepcja kształcenia uniemożliwia zaprogramowanie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla wykonywania działalności zawodowej w sposób zapewniający wykonywanie przez studentów praktycznych czynności zawodowych. W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia stoi na stanowisku, iż uwarunkowania współczesnego rynku pracy preferują pracowników wyposażonych w określone kompetencje i na określonych stanowiskach pracy, a więc taki wykaz zawodów zawęża, zdaniem Uczelni, możliwości zatrudnienia absolwentów kierunku. Stanowisko to jest niewłaściwe, ponieważ określenie zakresu celowego kształcenia zawodowego na kierunku, któremu podporządkowany jest program studiów, nie wyklucza jednoczesnego wskazania innych możliwości zatrudnienia absolwentów. Tak więc podjęte przez Uczelnię działania naprawcze nie usuwają skutecznie zdiagnozowanego problemu.

2. Koncepcja kształcenia nie uwzględnia postępu w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku.

Ponieważ koncepcja kształcenia nie określa katalogu zawodów, do wykonywania których w sposób celowy przygotowuje program studiów realizowany na kierunku, uniemożliwia tym samym uwzględnienie postępu w obszarach działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poszerzyła informacje zawarte w opisie sylwetki absolwenta i przewidywanych miejsc zatrudnienia absolwentów o wykaz instytucji, w których absolwenci mogą znaleźć pracę i stanowisk, na których mogą zostać zatrudnieni. Podjęte przez Uczelnię działania naprawcze nie usuwają skutecznie zdiagnozowanego problemu. Wymienienie potencjalnych miejsc pracy nie jest równoznaczne z zakresem celowego kształcenia zawodowego prowadzonego na kierunku, a jednocześnie wskazując typowe stanowiska, które mogą objąć absolwenci kierunku, Uczelnia ma możliwość włączenia ich do zakresu celowego kształcenia na kierunku z uwzględnieniem postępu właściwego dla tych stanowisk lub zawodów.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Program studiów nie obejmuje zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.

Program studiów formalnie obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, do których przypisano łącznie 74 punkty ECTS, ale zajęcia te w znaczącej części nie są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Do tej grupy nie można zaliczyć na przykład zajęć: *praktyczna nauka języka niemieckiego I-IV*, *język angielski w biznesie*. Wynikające z tradycji dydaktyki akademickiej użycie przymiotnika „praktyczna” w odniesieniu do praktycznej nauki języka obcego nie oznacza, że zajęcia tego typu są powiązane z wykonywaniem przez studentów czynności zawodowych w warunkach odniesionych do przyszłej ścieżki zawodowej. Praktyczne nauczanie języka obcego obejmuje przede wszystkim kształtowanie ogólnych umiejętności językowe i powiązanych z nimi kompetencji wynikających wprost z Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,

który stanowi ogólną ramę dla kształcenia językowego i nie jest powiązany z praktycznym profilem studiów i kierunkiem studiów. Ogólne kompetencje językowe są podstawą budowania umiejętności specjalistycznych, w tym powiązanych z danym zawodem. Wyłączenie tych zajęć, którym przyporządkowano łącznie 37 ECTS, z grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne skutkuje niespełnieniem wymagań określonych odpowiednimi przepisami.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podkreśla, iż celem zajęć *praktyczna nauka języka niemieckiego I-IV* jest „osiągnięcie w pełni aktywnego zasobu słownictwa w języku niemieckim z zakresu wybranych dziedzin/kręgów tematycznych na poziomie C1+ wg ESOKJ i ich praktyczne zastosowanie w sytuacjach zawodowych; osiągnięcie pełnej umiejętności formułowania dłuższych, bezbłędnych wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku niemieckim ze szczególnym naciskiem na optymalne użycie słownictwa fachowego w określonym środowisku pracy oraz wysokich kompetencji komunikacyjnych; bezbłędność gramatyczna, składniowa i stylistyczna języka niemieckiego w fachowych wypowiedziach ustnych i pisemnych; osiągnięcie bardzo dobrej umiejętności samodzielnego redagowania tekstów fachowych w języku niemieckim z użyciem słownictwa specyficznego dla danej dziedziny; osiągnięcie umiejętności w pełni poprawnego tłumaczenia z języka polskiego na niemiecki i z niemieckiego na polski; poziom wysokiej świadomości językowej wykorzystywanej w sytuacjach zawodowych i profesjonalnych”. Uczelnia w ramach działań naprawczych dokonała pewnych modyfikacji w sylabusach zajęć *praktyczna nauka języka niemieckiego I-IV*, uwzględniając w efektach uczenia się aspekt zastosowania zdobytej wiedzy i umiejętności w sytuacjach zawodowych. Zabieg ten ma jednak charakter czysto formalny i polega jedynie na dodaniu do niektórych efektów uczenia się określenia „w sytuacjach zawodowych”. Program zajęć nie został w tym kontekście uzupełniony o opis tych sytuacji zawodowych, metody dydaktyczne, wskazujące na wykonywanie przez studentów zawodowych czynności praktycznych oraz metody weryfikacji efektów uczenia się potwierdzające, że studenci opanowali umiejętności praktyczne właściwe dla zawodów objętych koncepcją kształcenia, co nie prowadzi do skutecznego rozwiązania problemu i stanowi podstawę podtrzymania zarzutu.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Niepełne wdrożenie na kierunku język niemiecki i komunikacja w biznesie obowiązującego na Uczelni wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Na kierunku język niemiecki i komunikacja w biznesie nie w pełni skutecznie został wdrożony obowiązujący na Uczelni wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia co było podstawą sformułowania zaleceń w zakresie kryteriów 1 i 2 m.in. odnośnie do określenia zamkniętego katalogu zawodów, do których przygotowuje program studiów na kierunku, zapewnienia w programie studiów zgodnych z wymaganiami zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, określenia poziomu biegłości językowej ESOKJ dla drugiego języka obcego, adekwatnego w odniesieniu do kategorii opisu kwalifikacji formułowania ogólnych efektów uczenia się dla kierunku i adekwatnego powiązania z nimi opisów szczegółowych efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć, opracowania systemowych rozwiązań dotyczących programu i realizacji praktyk zawodowych.

Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego skutecznie wdrożyła działania naprawcze w zakresie części stwierdzonych nieprawidłowości wprowadzając korekty w opisie ogólnych efektów uczenia się i efektów szczegółowych, określając poziom biegłości

językowej ESOKJ dla drugiego języka obcego, przygotowując pakiet systemowych rozwiązań w zakresie programu i realizacji praktyk zawodowych na kierunku. Wprowadzone rozwiązania nie w pełni skutecznie likwidują stwierdzone problemy na poziomie koncepcji kształcenia jak i jej realizacji w programie studiów zwłaszcza w odniesieniu do zakresu prowadzonego na kierunku celowego przygotowania zawodowego.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się określenie zamkniętego katalogu zawodów, do których w sposób celowy przygotowuje program studiów realizowany na kierunku.
2. Zaleca się uwzględnienie w programie studiów dla kierunku postępu w obszarach działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się zapewnienie w programie studiów zajęć spełniających wymagania zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze ponad połowy punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające kierunku język niemiecki i komunikacja w biznesie na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2024/2025.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

Uchwała nr 966/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 17 listopada 2022 r.

§ 6

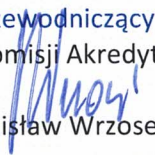
Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek